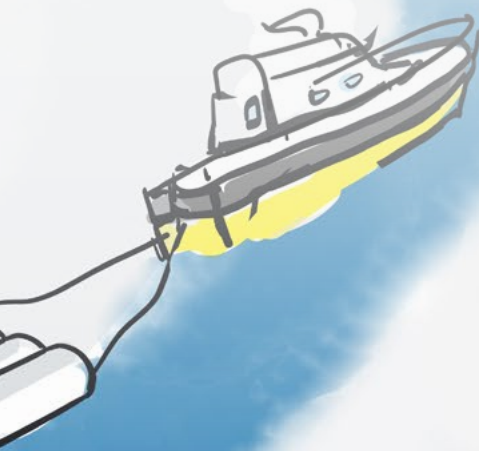

Actieve Burgerparticipatie over klimaatverandering & gezondheid

in de Euregio Maas-Rijn

**Crossing borders
in health**

INHOUD

1. Inleiding	3
2. Projectdoel	7
3. Doelgroep	7
4. Projectpartners	8
5. Projectstructuur	9
Deelname op het eerste niveau: Institutionalisering	10
Participatie op het tweede niveau: burgerparticipatie	11
6. Projectactiviteiten en tijdslijn	13

1 INLEIDING

EMR-regio

euPrevent sluit nauw aan bij het beleid en de doelstellingen van de EGTS van de [Euregio Maas Rijn](#) (EMR), die grensoverschrijdende, transnationale en interregionale samenwerking bevordert. De deelnemers aan deze vijf grenzen van de EMR zijn de subregio's:

In België:

- de Vlaamse provincie Limburg
- de Waalse provincie Luik
- de Duitstalige gemeenschap

In Duitsland:

- het westelijke deel van het Regierungsbezirk Köln (Noordrijn-Westfalen)

In Nederland:

- het zuidelijke deel van de provincie Limburg

Stichting euPrevent

[euPrevent](#) is een non-profit organisatie en een Euregionaal netwerk dat gericht is op het bevorderen van de levenskwaliteit van burgers in de grensregio's van Nederland, Duitsland en België.

Beleid op het gebied van zorg en welzijn is voornamelijk op nationaal niveau georganiseerd. Dit heeft invloed op inwoners van de grensregio die regelmatig de grens oversteken voor werk, vakantie of familie. Wij richten ons daarom op het tot stand brengen van duurzame, grensoverschrijdende netwerkverbindingen tussen gezondheidsorganisaties in de grensregio. Wij werken binnen de kaders van:

- euPrevent is een Euregionaal netwerk voor duurzame samenwerking dat de levenskwaliteit van de inwoners van de grensregio verbetert en een laboratorium is voor gezondheidsinnovatie.
- euPrevent wil grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van gezondheidsbevordering in de grensregio stimuleren.
- euPrevent doet dit door middel van een thematische focus en concrete, duurzame resultaten en producten.
- euPrevent weet: samen komen we verder.

Financiering

Het Actieve Burgerparticipatie project (Active Citizen Participation (ACP) project) wordt gefinancierd door de Robert Bosch Stiftung binnen het Common Ground Program. De [Robert Bosch Stichting](#) is een van de grootste bedrijfsstichtingen in Duitsland. De stichting richt zich op wetenschap, gezondheid, internationale samenwerking, onderwijs, maatschappij en cultuur. **1**

Common Ground Programma

In een driejarige pilot ondersteunt het [Common](#) Ground-programma de implementatie van participatieprocessen op lokaal niveau in maximaal acht Duitse grensregio's - transsectoraal en grensoverschrijdend (zie figuur 1). De focus ligt op regio's die meer ervaring willen opdoen met (grensoverschrijdende) burgerparticipatie. Dit programma is gericht op het ontwikkelen en verspreiden van formats voor laagdrempelige participatie, waarmee ook mensen worden bereikt die zich tot nu toe nauwelijks door de politiek aangesproken voelen. Na deze pilot krijgen geselecteerde grensregio's verdere ondersteuning bij het stabiliseren van hun participatiestructuren. Daartoe zullen alle projecten die worden gefinancierd ook wetenschappelijk begeleid worden. De EMR-regio is een van de acht grensregio's binnen het Common Ground Programme.

Project Actieve Burgerparticipatie

Binnen het Common Ground-programma implementeert de EMR-regio het project Actieve Burgerparticipatie (ACP), gericht op het onderwerp klimaat en gezondheid. Veel mensen hebben het gevoel dat er onvoldoende rekening met hen wordt gehouden in veel politieke processen. Dit geldt ook voor complexe processen als klimaatbescherming en klimaataanpassing. Dit project biedt de mogelijkheid om een structuur te ontwikkelen om de "burgeropinie" en de "expertopinie" samen te brengen en dit vervolgens uit te wisselen met de politiek, over de grensgebieden van de Maas Rijn-regio heen.

Figuur 1: acht Duitse grensregio's binnen het Common Ground-programma.

Active Citizenship Participation

Citizen summits

Stakeholder groups

Goal

Systematic and sustainable framework
Recommendations for climate change

Citizen summits

Project group

Stakeholder groups

Citizen summits
Input key topics EMR

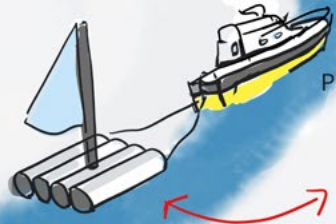

Stakeholder groups

Project group

- Agenda setting
- Contact citizens
- Use tools

- Designs meetings
- Proposes health topics
- Assembles stakeholder groups
- Organizes meetings/ yearplan

Stakeholder groups

Project group

Citizen summits

2 PROJECTDOEL

Het project euPrevent [Active Citizen Participation](#) (ACP) maakt deel uit van de euPrevent-module "Crossing Programmes". Het doel van het project Actieve Burgerparticipatie (ACP) is het opzetten van een kader om burgers structureel te betrekken bij grensoverschrijdende besluitvormingsproces in de Euregio Maas-Rijn, te beginnen met het actuele thema 'Klimaatverandering en gezondheid'. Na implementatie kunnen ook andere gezondheidsthema's met grensoverschrijdende kenmerken in het participatieproces worden geïntegreerd.

3 DOELGROEP

De doelgroep is multilevel, sectoroverstijgend, multicultureel en meertalig: zowel EMR-burgers als gezondheidswerkers en beleidsmakers op lokaal, nationaal en regionaal niveau zullen worden betrokken. De brede deelname van alle niveaus en landen is de garantie voor de implementatie van een duurzame participatiestructuur in de grensregio. Bovendien zal de groep deelnemende burgers een grote diversiteit vertonen wat betreft geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, beroep.

4 PROJECTPARTNERS

Formele partners in dit project zijn:

GGD Zuid Limburg (Leadpartner)

EPECS

Stichting euPrevent

Euregio Maas-Rijn

Gesundheitsamt Kreis Düren

Kreis Heinsberg

Landeszentrum Gesundheit
Nordrhein-Westfalen

Landeszentrum Gesundheits
Nordrhein-Westfalen (NRW.LZG)

Associated Partners in this project zijn:

Bundeszentrale gesundheitliche (BZgA)

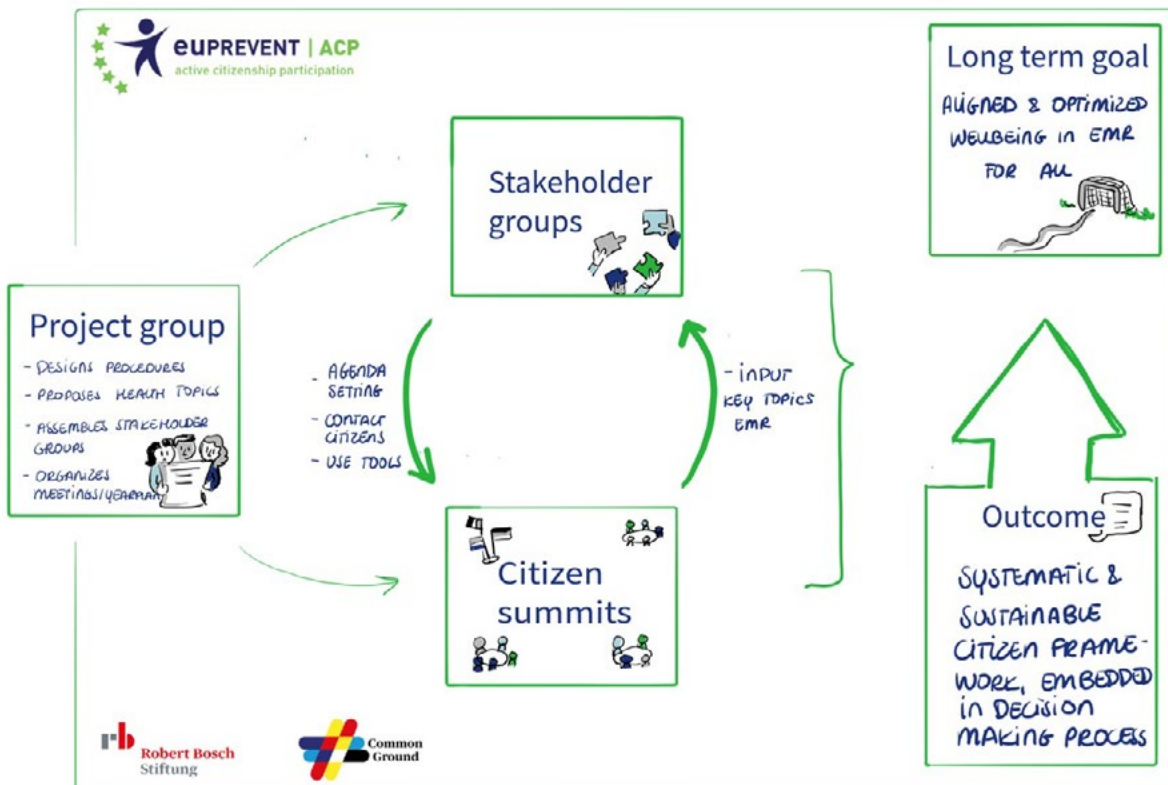

Logo Limburg

5 PROJECTSTRUCTUUR

De geformuleerde doelstellingen kunnen worden uitgedrukt in twee projectniveaus (zie figuur 2):

- 1. Institutionaliserings:** het eerste projectniveau, institutionalisering, gaat over het opzetten van een duurzame structuur. Hierdoor wordt burgerparticipatie in de Euregio Maas-Rijn op de lange termijn mogelijk.
- 2. Het verzamelen van meningen van burgers:** het tweede projectniveau gaat over het concrete proces van burgerparticipatie, ofwel citizen summits. In dit project richten we ons op het verzamelen van meningen van burgers over het onderwerp klimaatverandering en de gevolgen voor de gezondheid.

Figuur 2: de opzet van de ACP-projectstructuur.

5.1 Deelname op het eerste niveau: Institutionalisering

Voor het opzetten van een duurzame euregionale structuur voor burgerparticipatie moet rekening worden gehouden met drie aspecten: de projectgroep, de stakeholdergroep en de projectresultaten.

Projectgroep

De projectgroep is van centraal belang. De projectgroep ontwerpt de procedures, voert ze uit en evalueert ze. De projectgroep brengt de stakeholders samen, organiseert en coordineert meerdere stakeholdersbijeenkomsten en bouwt het bijbehorende netwerk en structuur op. Ook coordineert en organiseert de projectgroep de bijeenkomsten met burgers. Daarnaast zorgt de projectgroep voor de rapportage van de projectresultaten over actieve burgerparticipatie in de grensregio van de EMR op thema klimaat en gezondheid. Daarbij stelt de projectgroep die gezondheidsgerelateerde onderwerpen voor die door de stakeholdergroep als prioriteit aangemerkt zijn.. Momenteel wordt nog besproken wie deze functie na afloop van de projectperiode na 2025 zal overnemen. Het is denkbaar dat de Euregio Maas-Rijn of de Stichting euPrevent dit overneemt.

Stakeholdergroep(en)

De stakeholdergroep is het centrale orgaan binnen deze structuur. Hier ontmoeten vertegenwoordigers van de meest uiteenlopende professionele en politieke groepen in de samenleving de vertegenwoordigers van de verschillende burgerschappen. Naast betrokken burgers zijn dit ook beleidsmakers, wetenschappers, welzijnsorganisaties, zorginstellingen, patiëntenvertegenwoordigers, vertegenwoordigers van lokale gemeenschappen, zorgverzekeraars en crisismanagers, afhankelijk van het gekozen onderwerp. Stakeholders zijn daarnaast ook ambassadeurs om in contact te komen met burgers in de respectievelijke gemeenschappen. In de stakeholderbijeenkomsten worden de vraagstukken vanuit diverse burgerperspectieven onderzocht en worden diverse strategieën besproken hoe de meningen van burgers geïntegreerd kunnen worden in een duurzame structuur in de EMR.

Projectresultaten

De resultaten van de stakeholdergroepbijeenkomsten kunnen op verschillende manieren worden gedocumenteerd: als een verklaring, als euregionale aanbevelingen voor actie, als euregionale politieke strategie of, gerelateerd aan het projectthema, als euregionaal hitteplan. De projectgroep is

verantwoordelijk voor het opstellen van deze documenten tijdens de projectperiode. De projectresultaten worden gedeeld op het politieke besluitvormingsniveau binnende EMR om op basis daarvan een politiek besluit te kunnen nemen. Daarnaast dienen deze projectresultaten als feedback voor de betrokken burgers.

5.2 Participatie op het tweede niveau: burgerparticipatie

Op dit tweede niveau worden de duurzame structuren van het eerste participatieniveau gebruikt om te werken aan het specifieke projectonderwerp “Klimaatverandering en Gezondheid”.

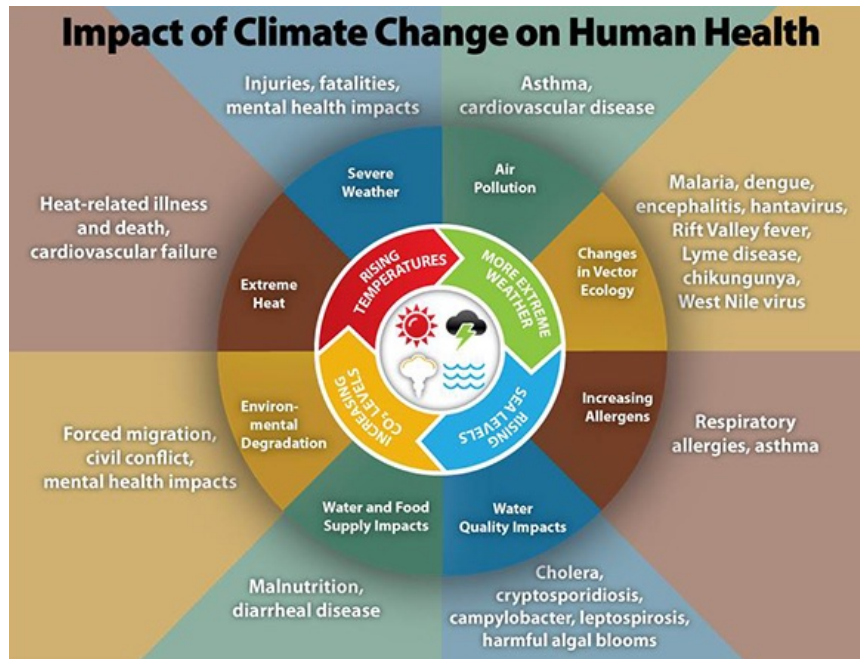
Gevolgen van klimaatverandering voor de gezondheid

Klimaatverandering en de gevolgen daarvan vormen wereldwijd een van de grootste uitdagingen voor de mensheid. De gevolgen van de klimaatverandering voor de gezondheid vereisen dat gezondheidsbevordering, klimaatadaptatie en stads- en wijkontwikkeling met elkaar verbonden worden. De gevolgen voor de gezondheid kunnen direct zijn bijvoorbeeld door hittestress of extreme weersomstandigheden, of indirect door bijvoorbeeld luchtverontreinigende stoffen, pollen en allergenen, infectieziekten, zie figuur 3. Kijk voor meer informatie op de website van de [Centers for Disease Control and Prevention](#). Een

van de doelstellingen van het euPrevent-ACP-project is het ontwikkelen van maatregelen om de negatieve gezondheidseffecten van klimaatverandering te beperken, met bijzondere aandacht voor de mening van burgers. Hiervoor maken we gebruik van de PlaceStandardTool om meningen en suggesties van burgers te verzamelen.

Place Standard Tool

De PlaceStandardTool ofwel de [StadtRaumMonitor](#) is de methode die gebruikt kan worden voor het ontwerpen van een prettige en gezonde woonomgeving waar mensen zich op hun gemak voelen (figuur 4). De PlaceStandardTool is een participatie instrument voor het evalueren van de leefbaarheid van gemeenschappen/wijken/buurtten, legt de perceptie vast van de inwoners en visualiseert welke gebieden goed worden beoordeeld en waar behoefte is aan verbetering. Het biedt een eenvoudig kader om gesprekken over plaats te structureren en maakt het mogelijk om zowel over de fysieke elementen van een plaats als over de sociale aspecten na te denken. De tool biedt suggesties voor discussies, zodat je alle elementen van een plek op een methodische manier kunt bekijken. De tool gaat over vijf aspecten van onze leefomgeving: 1) mobiliteit, 2) openbare ruimte, 3) zorg/werken/wonen, 4) sociale aspecten van het leven, 5) klimaatverandering en gezondheid.

Figuur 3: de invloed van klimaatverandering op de menselijke gezondheid.

Afbeelding 4: de PlaceStandardTool of StadtRaumMonitor.

6 PROJECTACTIVITEITEN EN TIJDLIJN

Dit project duurt drie jaar, van september 2022 tot augustus 2025. Het eerste jaar richt zich op het procesontwerp. De belangrijkste activiteiten zijn de maandelijkse bijeenkomsten van de projectgroep, die het jaarprogramma voorbereidt voor de stakeholdersbijeenkomsten en de bijeenkomsten met burgers. Ook wordt de stakeholdergroep gevormd en actief betrokken. De PlaceStandardTool wordt aangepast met een nieuwe module 'klimaatverandering en gezondheid', vertaald en getest. Het tweede jaar richt zich op de implementatie van het burgerparticipatieproces en de stakeholderbijeenkomsten. Het derde jaar is gericht op een duurzame implementatie van de burgerparticipatie richting de politieke structuur in de Euregio Maas-Rijn. De projectgroep zal een eindrapport uitbrengen met aanbevelingen of richtlijnen om een structureel kader voor burgerparticipatie over de grenzen heen in de EMR-regio.

Jaar 1: Procesontwerp

- Wat is belangrijk voor overheden en organisaties als het gaat om het betrekken van burgers bij politieke besluitvormingsprocessen?
- Hoe bereiken en betrekken we een diverse en grote groep burgers bij het participatieproces?
- Oprichting en betrekken van stakeholders die een grote groep burgers, professionals en politici vertegenwoordigen.

Jaar 2: Implementatie bijeenkomsten stakeholders en burgers

- Voorbereiding en uitvoering van de burgerbijeenkomsten en de kick-off van de stakeholdergroep
- Overleg met stakeholders tijdens verschillende bijeenkomsten van een halve dag.

Jaar 3: Verduurzamen van burgerparticipatie

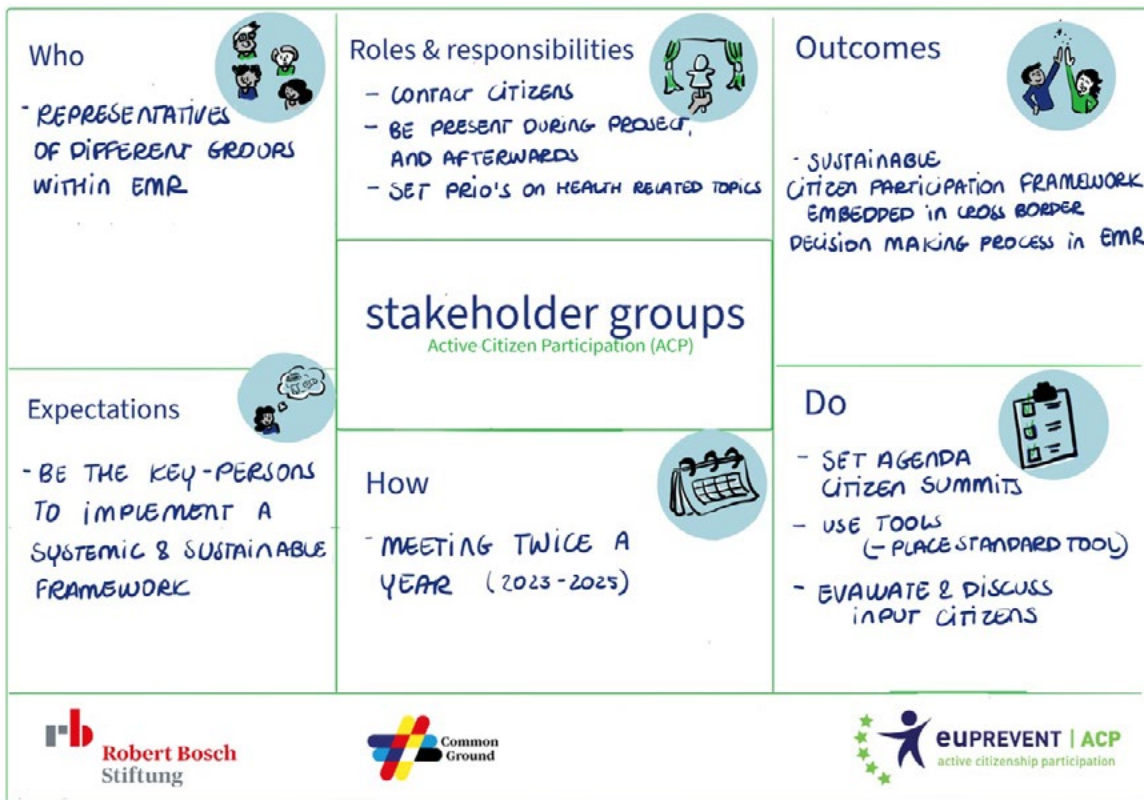
- Organiseren van trainingen, bijeenkomsten en workshops voor stakeholders en/of lokale autoriteiten om het concept van grensoverschrijdende participatie te implementeren en te ondersteunen.
- Creëren van een duurzaam kader voor grensoverschrijdende burgerparticipatie in de EMR.
- Presentatie en rapportage van projectresultaten in politieke en bestuurlijke structuren van de EMR.

Rol voor stakeholders

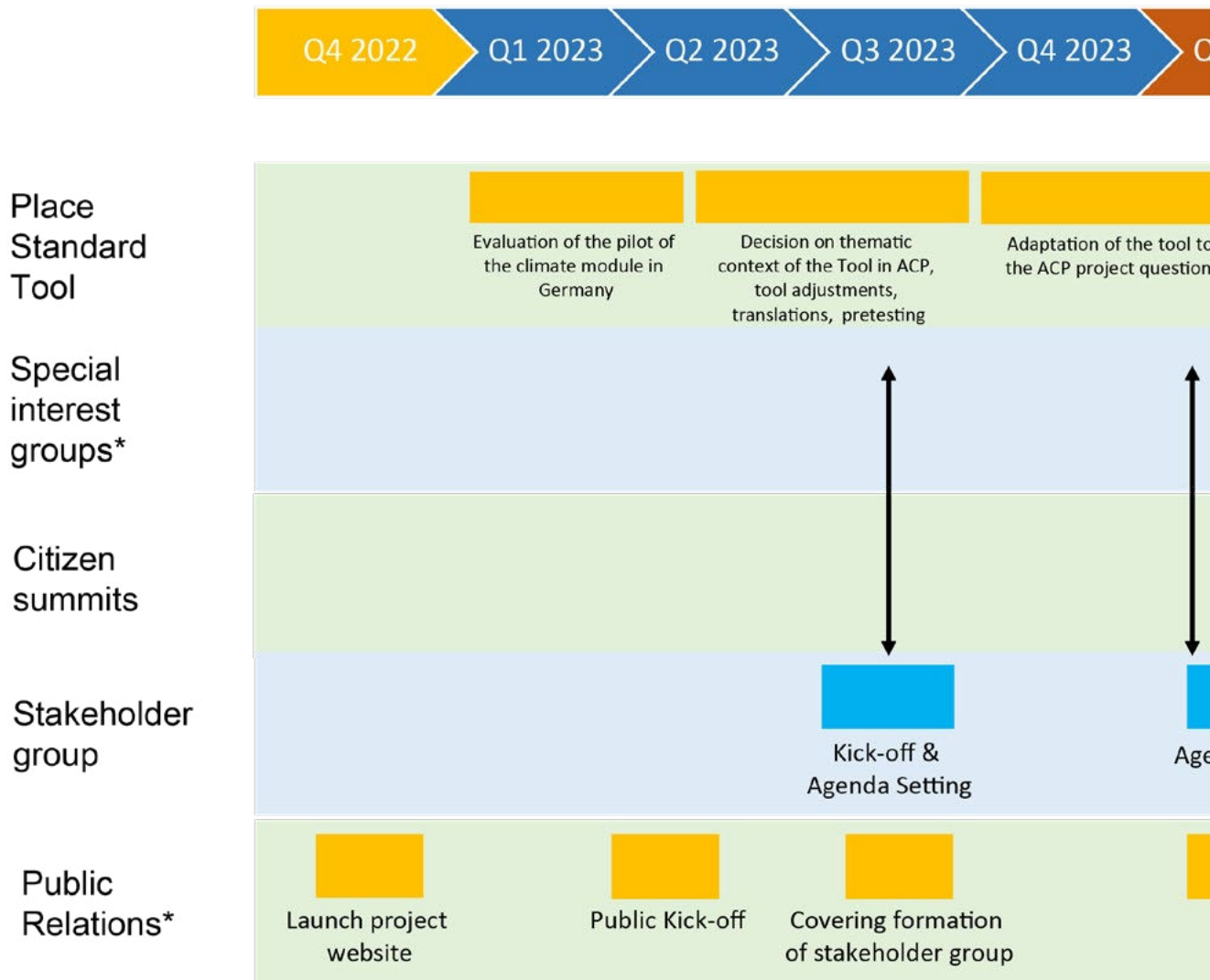
De stakeholders zijn de ambassadeurs van verschillende groepen professionals, politici en burgers binnen de EMR. Ze zijn de sleutelpersonen om inwoners en belangengroepen te betrekken. Hen wordt verder ook gevraagd om de resultaten van burgerbijeenkomsten te bespreken en te evalueren en om ervaringen in verschillende regio's onderling uit te wisselen. Zij zijn ook de ambassadeurs voor het implementeren van een duurzaam kader voor burgerparticipatie binnen de EMR. Zie figuur 5 hieronder over de rol van de stakeholders. Het is de bedoeling om de stakeholders te raadplegen tijdens zes afzonderlijke bijeenkomsten die ongeveer 2 uur duren. De eerste stakeholderbijeenkomst (de kick-off) is een internationale bijeenkomst, er zullen vertalers beschikbaar zijn. De andere stakeholderbijeenkomsten zullen plaatsvinden in kleinere regionale bijeenkomsten in eigen moedertaal (DE, FR, NL), of Engels indien gewenst door de stakeholders. Om het participatieproces verder te verduurzamen, ligt de nadruk niet op grotere internationale bijeenkomsten, maar meer op lokale bijeenkomsten.

- **2023-Q4:** Internationale startbijeenkomst en toelichting op de PlaceStandardTool
- **2024-Q1:** Agendasetting voor burgerbijeenkomsten: welke onderwerpen over klimaatverandering en gezondheid zijn op dit moment relevant?
- **2024-Q3:** Tussentijdse evaluatie van de burgerparticipatie en stakeholdersbijeenkomsten
- **2025-Q1:** Eind-evaluatie burgerparticipatiebijeenkomsten en stakeholdersbijeenkomsten
- **2025-Q3:** Bespreking van resultaten en delen van ervaringen
- **2025-Q4:** Verduurzaming van het EMR-burgerparticipatie proces

Zie figuur 6 hieronder voor het verwachte tijdschema van het project gedurende deze drie jaar.

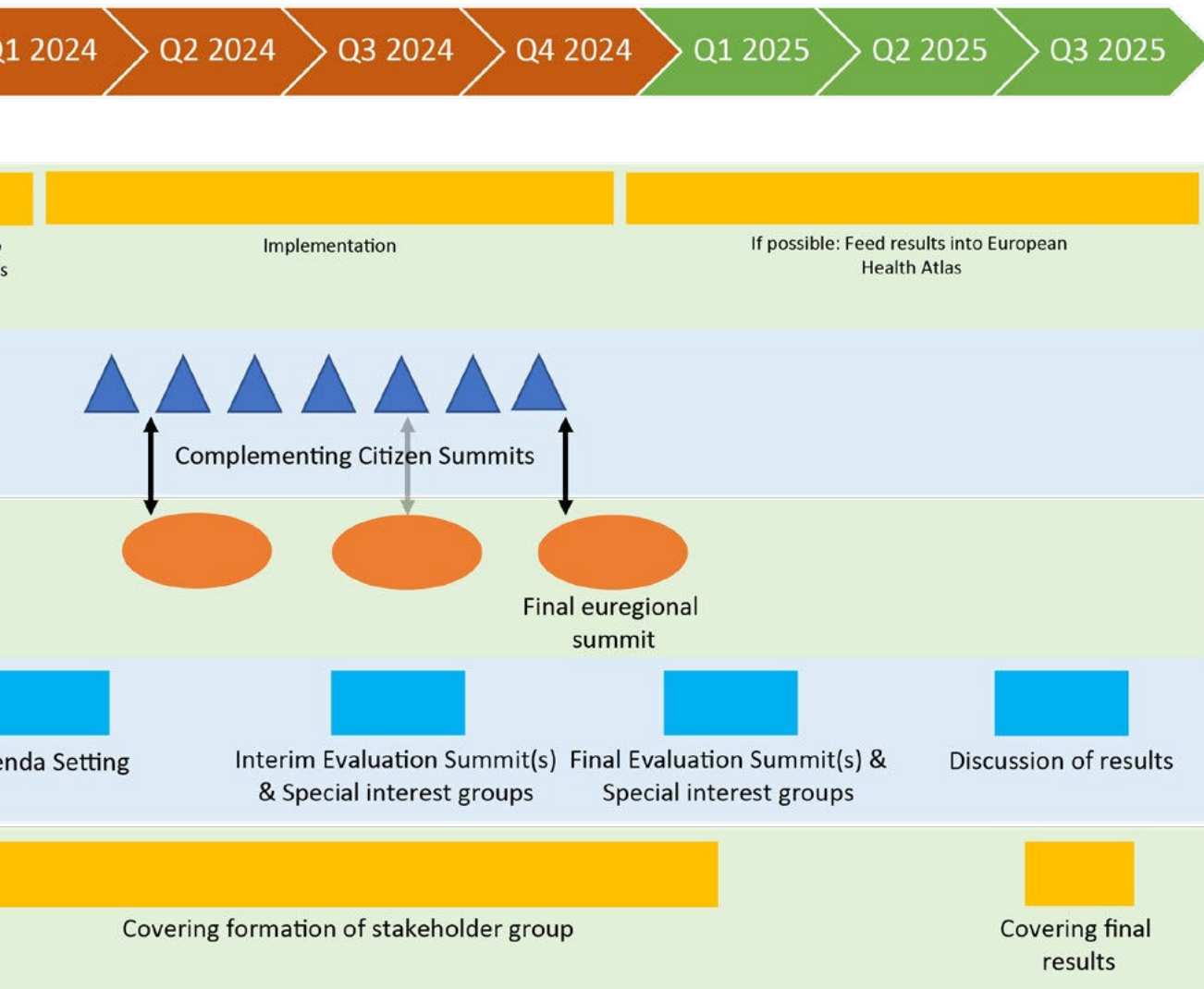

Figuur 5: de rol van de stakeholder binnen de ACP.

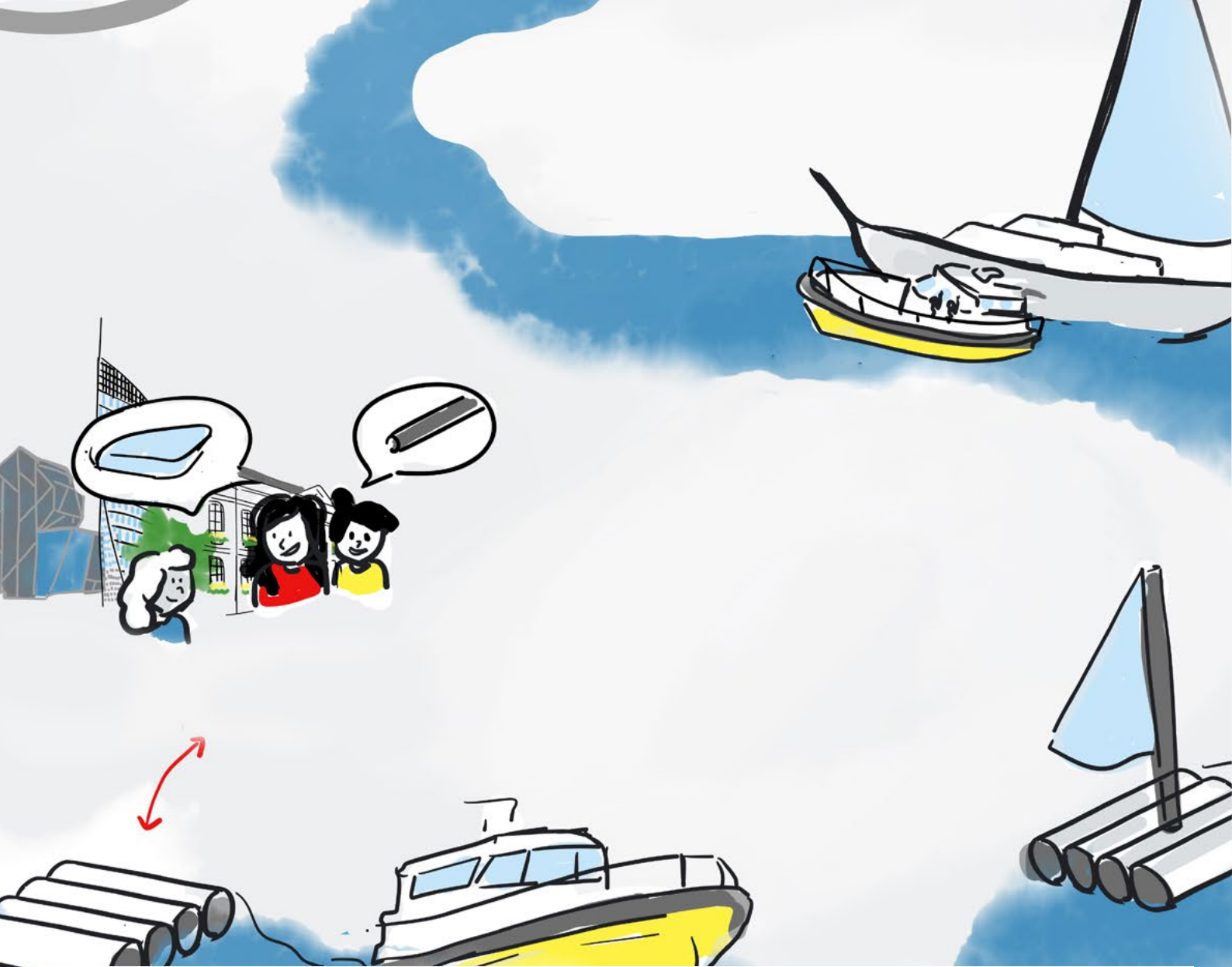

* Number of shapes is not necessarily equal to number of activities

Figuur 6: tijdlijn van het ACP-project.

Landeszentrum Gesundheit
Nordrhein-Westfalen

Gefinancierd in het kader van Common Ground, een project van Robert Bosch Stiftung GmbH
Gefördert im Rahmen von Common Ground, einem Projekt der Robert Bosch Stiftung GmbH
Soutenu dans le cadre de Common Ground, un projet de la Robert Bosch Stiftung GmbH

